

Uunga siunnersuut: Kalaallit Nunaanni annaassiniarnissamut upalungaarsimaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx., dd.mm 2010-meersoq

Kapitali 1

Aalajangersakkat aallarnisaataasut

§ 1. Ajutoornerni ajunaarnersuarnilu, taamatulluunniit pisoqarnissaanut ulorianartorsiornermi inuit, pigisat avatangiisillu ajoqusernissaannik pinaveersaartitsinissaq, killilersuinissaq ikiorsiinissarlu annaassiniarnissamut upalungaarsimasut suliassaraat. Annaassiniarnissamut upalungaarsimasut tassaapput, kommunimi annaassiniarnissamut upalungaarsimatinneqartut.

Imm. 2. Annaassiniarnissamut upalungaarsimatinneqartut agguarneqarsinnaapput, upalungaarsimanermilu immikkoortut arlariinngortinneqarsinnaallutik.

Imm. 3. Upalungaarsimasut annertussusissaat pillugit Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput.

§ 2. Kommunini tamani annaassiniarnissamut upalungaarsimanermi Naalakkersuisut allaffissornikkut oqartussaasuni qullersaapput.

Imm. 2. Naalakkersuisut annaassiniarnissamut upalungaarsimasunik nakkutilliisuupput, tamannalu pillugu maleruagassanik annertunerusunik aalajangersaasinnaallutik, taakkunungalugu annaassiniarnissamut upalungaarsimasut misiligummik kalerrisaarneqartarnissaat ilaavoq.

Kapitali 2

Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliaq

§ 3. Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliamik, Kalaallit Nunaanni upalungaarsimaneq pillugu apeqqutinut tunngatillugu Naalakkersuisunut siunnersuisartussamik Naalakkersuisut pilersitsissapput.

Imm. 2. Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliaq nunap iluani upalungaarsimanissamut pilersaarusiussaaq, taannalu Naalakkersuisunit akuerineqassaaq.

Imm. 3. Annertuunik ajutoortoqartillugu ajunaarnersuaqartilluguluuniit, imaluunniit pisariaqartitsisoqartillugu Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliaq aggersarneqartassaaq.

Imm. 4. Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliaq Naalakkersuisunut Naalagaaffimmilu oqartussaasunut paasissutissiinermi tunngavissanik tamakkiisunik pissarsiniartassaaq, aammalu nunap iluani upalungaarsimanermut pilersaarut naapertorlugu oqartussaatur akuliutsinneqartut suliassat ataqatigiissittassallugit.

Imm. 5. Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliaq upalungaarsimanermut pilersaarutip misilinneqarnissaa iluarsineqarnissaalu siunertaralugu akuttoqatigiinnik sungiusartitsisassaaq, kiisalu pikkorissartitsinernut attuumassuteqartunut peqataasassalluni.

§ 4. Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliaq qulingiluanik aalajangersimasunik ilaasortaqarpoq. Ikinnerpaamik marluk Naalakkersuisunit toqqarneqassapput, kiisalu KANUKOKA, Peqqinnissakkut Nakkutilliisoqarfik, Kalaallit Nunaanni Politimesteri, Grønlands Kommando, Kalaallit Nunaanni Naalagaaffiup Ombudsmandia tamarmik

immikkut ilaasortassamik ataatsimik toqqaassapput. Taamatutaaq avatangiisinut peqqissutsimullu naalackersuisoqarfiit tamarmik immikkut ilaasortassamik peqataatinneqartussamik toqqaassapput.

Imm. 2. Upalungaarsimanermut Naalackersuisut ilaasortaataat Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliap siulittaasussaaniq siulittaasuata tullissaaniq toqqaassapput. Siulittaasup tullissaatut KANUKOKA-meersumik toqqaasoqassaaq.

Imm. 3. Suliassa qarfinni attuumassutilinni sinniisuutitaq apeqqutinik suliassa qarfinnut ataasiakkaanut toqqaannartunik takkuttoqartillugu aggersarneqartassaaq.

Imm. 4. Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliap sulinerani aningaasartuutit tamarmik Naalackersuisunit akilerneqartassapput.

Annaassiniarnissamut upalungaarsimaneq

§ 5. Annaassiniarnissamut upalungaarsimaneq kommunalbestyrelsip ataani inissisimavoq.

Imm. 2. Annaassiniarnissamut upalungaarsimanerup ingerlanneqarnerata isumagineqarnissaa kommunalbestyrelsip qulakkiissavaa. Aammattaaq annaassiniarnissamut upalungaarsimasunut tunngatillugu apeqqutini tamani upalungaarsimanermut pisortap aamma inuup Kalaallit Nunaanni Politimestereqarfimmit toqparneqartup peqataatinneqarnissaat kommunalbestyrelsip qulakkiissavaa.

§ 6. Upalungaarsimanermi pisortaq, ilinniartitaanikkut immikkut ittunik piginnaaneqarnini tunngavigalugu annaassiniarnissamut upalungaarsimasut ulluinnarni aqunneqarnerinik isumaginittussaq kommunalbestyrelsimit atorfinitsinneqassaaq.

Imm. 2. Kommunini tamani upalungaarsimanermut pisortaq piffissaq naallugu atorfeqartinneqassaaq.

Imm. 3. Taassuma saniatigut suliniuteqarnermut pisortat ikinnerpaamik marluk, upalungaarsimanermut pisortamut ikiuuttussatut kommunalbestyrelsimit atorfinitsinneqassapput.

Imm. 4. Kommunini tamani immikkut suliniuteqarnermut pisortaq ataaseq sanaartukkat pillugit sullissinermi ikuallattoornissamut teknikkimut tunngasunut soraarummeersimassaaq. Taamatutaaq kommunini timmisartunut suluusalinnut mittarfeqartuni suliniuteqarnermut pisortaq ataaseq timmisartunut tunngatillugu suliniuteqarnermut pisortatut ilinniagaqarsimassaaq.

Imm. 5. Kommunit qullersaqarfiusut avataanni upalungaarsimanermi immikkoortotaqarfinni tamani suliniuteqarnermut pisortamik ataatsimik amerlanerusunilluunniit atorfinitsitsisoqassaaq.

Imm. 6. Aamma annaassiniarnissamut upalungaarsimasuni sulisut kommunalbestyrelsimit atorfinitsinneqartassapput.

§ 7. Annaassiniarnissamut upalungaarsimasuni sulisut Namminersorlutik Oqartussat aamma KANUKOKA-p akornanni isumaqatiginninniartoqareerneratigut maleruagassat aalajangersarneqartut tunngavigalugit akissarsiaqartinneqassapput akissaasersorneqassallutillu.

§ 8. Annaassiniarnissamut upalungaarsimasuni sulisut ilinniartitaanissaannut maleruagassat Naalackersuisunit aalajangersarneqassapput.

Suliassat

§ 9. Annaassiniarnissamut upalungaarsimasut ajutoornermi ajunaarnersuarmilluunniit pisoqartillugu, kiisalu nunami akuutissanik ulorianartunik tassanngaannartumik ajutoortoqartillugu ikuallattoornissamut, inuit, pigisat avatangiisillu ajoqusernissaannut isumannaatsumik suliniuteqarsinnaassapput. Annaassiniarnissamut upalungaarsimasut aamma qimarnussat navialisullu allat tigooqqarneqarnerini, inissikkallarneqarnerini isumassorneqarnerinilu isumaginninnermi oqartussaasunut ikiuuttassapput.

Imm. 2. Annaassiniarnissamut upalungaarsimasut suliassaannut SAR-imut atatillugu suliassat aammalu peqqinnissaqarfiup annaassiniarnermi suliassaat, inatsimmi allami maleruagassiuunneqartut ilaatinneqanngillat

Imm. 3. Ajutoortoqarnerani imaluunniit ajunaarnersuarmik pisoqarnerani kommunip allap, Statens Lufthavnsvæsen-iæp (RCC), Grønlands Kommando-p (MRCC) imaluunniit politiit kissaateqarnerat tunngavigalugu annaassiniarnissamut upalungaarsimasut pisariaqartinneqartunut ikiuuttissapput.

Imm. 4. Annaassiniarnissamut upalungaarsimasut suliassaannut maleruagassat annertunerusut Naalakkersuisunit aalajangersarneqassapput.

§ 10. Peqatigiiffiit, kattuffiit inuinnaallu kommunip annaassiniarnissamut upalungaarsimatitaasa sulinerani ikiuunnissaat pillugu kommunalbestyrelsimit isumaqatigiissuteqarfigineqarsinnaapput.

§ 11. Pisortat imeqarfiutaanni ukioq kaajallallugu imeqarfissamik pilersitsinermi, pisortat pisussaapput erngup aqquutissaasa inissinneqarneranni annertussusiligaanerannilu qatserinermi imermik pilersuinissamut naleqquttumik periarfissaqarnissaa nakkutigissallugu, aammalu erngup aqquutaani qatserinermi imermik maqitsivissat pisariaqartunik amerlassusillit, pisortani imermik pilersuisut akiligaannik atatinneqartussat inississallugit.

Imm. 2. Imermik maqitsiviit inissisimanerannut, ilusiligaanerannut, imermik pilersuinermut, tassungalu ilanngullugu sullissiviup naqitsinerullu tikinneqarsinnaaneranut, aqqusinernut tikitsiviusinnaasunut taakkulu aputaarneqartarnissaannut piumasaqaatinut, aammalu qerisoornermi, apuinermi allatulluunniit ajoqusertoqarsinnaaneranut qulakkeerinnissamut kiisalu nalunaaqutsersuinissamut maleruagassat annertunerusut Naalakkersuisunit aalajangersarneqassapput.

Imm. 3. Sumiiffinni erngup aqquutaani namminerisamik pigineqartuni imermik maqitsiviit pisortanit pigineqartut inissiinnissamik pisariaqartitsisoqartillugu, imaluunniit imermik maqitsiviit namminerisamik pilersinneqarsimasut qatserinermut nalinginnaasumut atorineqarnissaat pisariaqartinneqartillugu, imermik pilersuviit namminerisamik pigineqartut taamaattut pisortanit nakkutigineqassasut aammalu kommunalbestyrelsi akiligaanik aserfallatsaalineqassasut kommunalbestyrelsi aalajangersinnaavoq.

Imm. 4. Sumiiffinni pisortat namminersortulluunniit ukioq kaajallallugu imermut aqquser-suutaaniit ikuallattoornermi imermik maqitsivinnit imermik pilersuiffiusinnaanngitsuni, tasi-liaq atuuttuaannartussat suliaq, taseq, kuuk imaluunniit imaani ammaannartumi milluaavis-satut piareersarneqarsimasoq, qerinarnerata nalaani qatserinermi atugassatut ammatiinnarne-qarsinnaasoq imermik pilersuivissatut kommunalbestyrelsi akuerisinnaavaa.

Imm. 5. Kommunilbestyrelsi naliliinera malillugu pissutsit ajornartinnigippassuk, imermut tankvognit pisariaqartinneqartut qamutitut assakaasulinnut oqquitsisarfinnut kiassakkanut inissinneqarsinnaatillugit imermik pilersuivimmik aalaakkaasumik peqarnissamut piumasaqaat atorunnaarsinneqarsinnaavoq.

Imm. 6. Imm. 4 aamma 5 naapertorlugit ikuallattoornermi imermik pilersuiviit aalaakkaasut angallattakkallu pigineqarnerinut aningaasartuutit kommunimit akilerneqarsinnaapput.

Imm. 7. Ikuallattoornermi imermik maqitsiviit imermillu pilersuiviit ukiumut minnerpaamik marloriarlutik misissorneqartassapput, aammalu pisariaqartitsineq malillugu pisinnaasai misilinneqartassallutik.

Kapitali 4

Annaassiniarnissamut upalungaarsimasut ornigutsinneqartarneri

§ 12. Upalungaarsimanermut pisortaq imaluunniit taassuma peqannginnermini taartissatut toqqagaa suliniuteqarnermi naalakkiisartussaavoq.

Imm. 2. Suliniuteqarnermi teknikkimut tunngatillugu aqutsisoqarneq pillugu maleruagassanik annertunerusunik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput.

§ 13. Annaassiniarnissamut upalungaarsimasut sulineranni pisariaqartitsineq malillugu politiit kalerrisaarissapput, assiaqusersuissapput, qimarnussissapput pisariaqartunillu allanik iliuseqassallutik.

§ 14. Annaassiniarnissamut upalungaarsimasut sulinerminni sakkut assartuutillu inuinnarnit pigineqartut qanorluunniit atornissaannik, kiisalu sulinermi ikiuuttussanik pisariaqartinneqartunik atugassinneqarnissaminnik piunasaqarsinnaapput.

Imm. 2. Sakkunik assartuutinillu imm. 1 naapertorlugu atugassiisoq, atortunik atuinngitsoornermut aammalu illoqarfiup nunaqarfiullu iluani suliniuteqarnermut atatillugu atortunut ajoqusiinerusimasinnaasunut kommunimit taarsiiffigineqarnissamik pisinnaatitaavoq.

§ 15. Annaassiniarnissamut upalungaarsimasut eqqartuussivimmit aalajangiinertaqanngitsumik qanorluunniit ittunik suliaqarnerminnut atatillugu sumiiffinnut namminerisamik pigineqartunut pisariaqartitsineq naapertorlugu isersinnaapput, pisariaqartillugulu akornutunik uppititsisinnaallutik piiaasinnaallutillu.

Imm. 2. Upalungaarsimasut pisortaata suliniuteqarnermiluunniit pisortap ajoqusiinerit siaruariartornerinik unitsitsiniarluni pisariaqartutut isumaqarfigippagu, annaassiniarnissamut upalungaarsimasut illunik isaterisinissamut imaluunniit akornutunik piiaanissamut pisinnaatitaapput.

Imm. 3. Ajoqusikkat qatserinermi annaassiniarnissamut upalungaarsimasut pisuussutigisai ikuallattoornermi ajoqusiinertut isigineqassapput.

Imm. 4. Illoqarfiit nunaqarfiullu killeqarfiisa avataanni pinngortitami ikuallattumik qatserinermi, akisussaaffik allanut tutsinneqarsinnaanngippat suliniuteqarneq kommunimit akilerneqassaaq.

§ 16. Annaassiniarnissamut upalungaarsimasut suliniuteqarnerminni imermik imiisivinniittumik, erngup aqutaaniittumik imermillu pilersuiffinni allaniittumik atuinissamut pisinnaatitaapput.

§ 17. Annaassiniarnissamut upalungaarsimasut suliniuteqarnermik nalaani ajutoornermut ajutoorner-suarmulluunniit tunngavisoq suunersoq eqqumaffigissavaat. Annaassiniarnissamut upalungaarsimasut pasinarsinnaasunik nassarunik erngerlutik politiit nalunaarfigissavaat, uppersarsaatissallu sapinngisamik qulakkeerneqassallutik.

§ 18. Ikuallattoornermik kalerrisaarutit inatsisitigut pisussaaffiusut aallartinnerini annaassiniarnissamut upalungaarsimasut tunngavissaqangitsumik orniguppata, akitsuutiniq ornigunnermut atatillugu aningaasartuutitut matussutissanik kalerrisaarutiniq piginnittoq akiliisinneqassanersoq kommunalbestyrelsip aalajangersinnaavaa.

Kapitali 5

Upalungaarsimanissamut pilersaarusiortarneq il.il.

§ 19. Naalackersuisuni ilaasortat ataasiakkaat tamarmik immikkut suliaasaqarfimmik iluanni ajutoortoqartillugu ajunaarnersuaqartillugulu ilanngussaq 1 naapertorlugu inuiaqatigiinni suliaasat ingerlatiinnarnissaat ingerlaqqinnissaallu pilersaarusiorsinnaavaat.

Imm. 2. immikkoortortaqrifiit imm. 1-imi taaneqartut iluanni upalungaarsimanissamut pilersaarusiarnik Naalackersuisut ataqatigiissaarisuussapput oqartussaasunullu siunnersuisassallutik. Pilersaarusiornermi oqartussaasut allat pisussaaffiginngisaat Naalackersuisunit pilersaarusiorneqassapput.

Imm. 3. Upalungaarsimanermut pilersaarutit ataasiakkaat ataatsimut aaqqissuunneqarnerini Naalackersuisut suleqataassapput, aammalu upalungaarsimanermut pilersaarut suliarissallugu. Upalungaarsimanermut pilersaarut ineriartornermi pisariaqartitsineq tunngavigalugu iluarsaanneqartassaaq, taamaattorli sivikinnerpaamik ukiut sisamakkaarlugit tamanna pisassalluni.

§ 20. Kommunalbestyrelsip kommunimi upalungaarsimanermut pilersaarut ataatsimoortoq suliarissavaa.

Imm. 2. Upalungaarsimanermut pilersaarut ineriartornermi pisariaqartitsineq tunngavigalugu iluarsaanneqartassaaq, taamaattorli kommunimi qinigaaffimmi ataatsimi minnerpaamik ataasiarluni tamanna pisassalluni.

Imm. 3. Pilersaarutit taakkulu iluarsaanneri Naalackersuisunut akuerisassanngorlugit nassiunneqartassapput.

Imm. 4. Kommunimi upalungaarsimanermut pilersaarutit suliarineqarnissaannut maleruagassat siunnersuutaasut Naalackersuisunit aalajangersarneqartassapput.

Kapitali 6

Iliuusissat pinaveersaartitsissutaasussat

§ 21. Ikuallattoornissamut qaartoornissamullu pinaveersaartitsineri Naalackersuisut maleruagassanik aalajangersaasassapput,

1) suliffeqarfiit akuutissanik aalaakkaasunik, imerpalasunik silaannannguuttartunillu, ikuallattoornermut allatulluunniit ajoqusiinermut atatillugu inunnut, illunut avatangiisinullu ulorianartorsiortitsisinnaasunik toqqorsiviusut atuiffiusut sanaffiusulluunniit pilersinneqartussat inissiffissaannut, ilusilersornissaannut atuinissamullu tunngasunik, aamma
2) akuutissat ikuallajasut imaluunniit qaartuujasut, aalaakkaasut, imerpalasut silaannanguuttartullu inissisimaffissaannut, tunniunneqartarnerinut, assartorneqartarnerinut tunngasunik.

Imm. 2. Aammattaq Naalackersuisut maleruagassanik aalajangersaasinnaapput

1) innermik qaammaqqutinillu atuinermut tunngasunik, aamma
2) iliuusissanik, ikuallattoorsinnaanermik pinaveersaartitsineri annikillisaanermiluunniit pisariaqartinneqartunik, aammalu ikuallattoqartillugu isumannaatsumik

annaassiniarsinnaanermik qatserisinnaanermillu qulakkeerissutaasussanik.

§ 22. Akuutissanik qaartuujasunik ikuallajasunilluunniit eqquassinissamut, annissinissamut, toqqortaqaarnissamut, tunisinissamut, tunniussinissamut, atuinissamut imaluunniit sananissamut akuersissuteqarnikkut Naalakkersuisut inummut imaluunniit suliffeqarfimmut ataatsimut amerlanerusunulluunniit kisermaassinissamik akuersissuteqarsinnaapput.

Imm. 2. Imm. 1 naapertorlugu kisermaassinissamik akuersissuteqarnermut atatillugu Naalakkersuisut piumasqaatinik aalajangersaasinnaapput.

§ 23. Akuutissanik qaartuujasunik pisinissamut atuinissamullu akuersissutit suliarineqarnerinut nutarterneqarnerinullu, qaartiterinermi pisortanut akuersissutit suliarineqarnerinut nutarterneqarnerinullu, kiisalu qaartartuusiviit akuerineqarnerinut atatillugu Naalakkersuisut akit-suusiisarpud. Akitsuut Inatsisartut Aningaasanut Inatsisaannut oqaasertaliussinikkut aalajangerneqartarpoq.

§ 24. § 21 naapertorlugu maleruagassiornermi, Naalakkersuisut akuersissutitut nalunaarutigisaat akuersissuteqarneralluunniit utertinneqarsinnaasoq aalajangerneqarsinnaavoq.

§ 25. Suliffeqarfinnik imerpalasunik, silaannanguuttartunik akuutissanillu qaartuujasunik, ikummajasunik imaluunniit immikkut ittumik ikuallajasunik sanaffiusunik, suliaqarfiusunik atuiffiusunilluunniit pilersitsisoqassappat, kommunalbestyrelsip tamatumunnga akuersissuteqarnissaa pisariaqarpoq. Tamannattaq suliffeqarfinni taamaattuni allangortiterinernut, alliliinernut imaluunniit ingerlatsinermi allannguineranut annertuunut atuuppoq.

Imm. 2. Aammattaq illut taakkulu inissisimaffii ikuallattoornissamut ulorianartorsiorneq sapinngisamik annikillisinniarlugu aammalu annaassiniarsinnaanerit qatserisinnaanerillu sapinngisamik isumannaannerpaamik ilusilersornissaat atorneqarnissaallu qulakkeerniarlugu kommunalbestyrelsi aalajangersaasinnaavoq.

§ 26. § 21, imm. 1, nr. 2-mi allassimasut naapertorlugit tamatumunnga qanoq annertutigisumik iliuuseqarnissamut maleruagassiortoqassanersoq kommunalbestyrelsip aalajangersinnaavaa.

Imm. 2. Aamma illunut nunaminertanullu toqqavigineqartunut tunngatillugu kommunalbestyrelsi aalajangiisnaavoq,

- 1) immikkut ikuallattoornissamut ulorianaateqarfiusunut tunngatillugu.
- 2) inuit amerlasuut katersuuttarfiannut tunngatillugu, imaluunniit
- 3) annertuumik nalillit aserorneqarnissamut ulorianartorsiorfigisinnaasaannut tunngatillugu, ikuallattoornissamut ulorianartorsiorneq pinaveersaartinniarlugu annikillisinniarluguluunniit ingerlatsinikkut iliuusissanik aalajangiisoqassatillugu, aammalu ikuallattoqarnerani isumannaatsumik annaassiniarsinnaaneq qatserisinnaanerlu qulakkeerniarlugu, tassungalu ikuallattoornermi kalerrisaarutininik qatserutinillu namminneerlutik aallartartunik ikkussuisarneq ilaatinneqarpoq.

Imm. 3. Ininik katersuuttarfinnik atuisoqartillugu imaluunniit saqqummersitsinernik, festivalinik, isiginnaartitsinernik aaqquissuussinernillu assingusunik ingerlatsisoqartillugu ikuallattoornissamut nakkutilliisoqartitsisoqassanersoq kommunalbestyrelsip aalajangersinnaavaa, taakkunungalu silami aaqquissuussinerit ilaatinneqarput. Aammattaq ikuallattoornissamut nakkutilliisoqarnermut atatillugu kommunip aningaasartuutaannut

matussutissanik akitsuutininik aaqqissuussisoq akiliisinneqassanersoq kommunalbestyrelsip aalajangersinnaavaa.

§ 27. Kommunalbestyrelsi suliffeqarfinni ikuallattoornissamut ulorianaatilinni, illuni eqqissisimatitani, illuni inuit amerlasuut katersuuttarfiini aammalu illuni toqqorsivinniluunniit ikuallattoornissamut ulorianaatilinni ikuallattoorsinnaanermik misissuisassaaq.

Imm. 2. Imm. 1 naapertorlugu ikuallattoornissamut misissuisarnernut maleruagassanik ersarinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaasassapput, tassungalu amigaataasinnaasunut ikiorsiinissamut peqqussuteqartarnejq ilaavoq.

Imm. 3. Illu pisariaqartinneqartutut naliliineq tunngavigalugu piffissap qanorluunniit ilinerani eqqartuussivimmit aalajangiinertaqanngitsumik imm. 1 naapertorlugu ikuallattoorsinnaanermut misissorneqarsinnaavoq. Ikuallattoorsinnaanermik misissuisoq kinaassutsimut ilisarnaammik naleqquttumik pigisaqassaaq.

§ 28. Kommunalbestyrelsip ikuallattoorsinnaanermik misissuineq pissutigalugu angusanik pineqaatissiissutinillu tamanut ammasumik saqqummiussisarnissaa pillugu Naalakkersuisut maleruagassiorsinnaapput.

§ 29. Paaviaasarnermut saliiarnermullu maleruagassanik Naalakkersuisut aalajangersaassapput.

Imm. 2. Inatsisini pisussaaffiliussat malillugit paaviaasoqartarnissaa kommunalbestyrelsimit isumagineqassaaq.

Imm. 3. Inatsisini pisussaaffiliussat malillugit paaviaasarnernit inunnit paaviaasutut pikkorissartitsinernik akuerisanik, kommunalbestyrelsinit akuerineqarsimasunik naammassinnissimasunit suliarineqartassapput.

Imm. 4. Paaviaasut kinaassutsimut ilisarnaammik naleqquttumik takutitsisinnaasut illunut imaluunniit pigisanut sunulluunniit isersinnaapput.

§ 30. Illunik ininilluunniit ikumatitsivinnik pisatalersukkanik piginnittut atuisulluunniit pisussaapput ikumatitsivinnik taakkunanngaanniillu putsup aqqutaanik saligaatsuutitsissallutik.

Imm. 2. Pujoorfinnik, ikumatitsivinnik, putsup aqqutaanik putsumillu aniatitsivinnik aserfallatsaaliuinissaq piginnittup akisussaaffigaa. Atuisoq pisussaavoq, amigaammik paasisaqarnermini piaarnerpaamik piginnittumut imaluunniit annaassiniarnissamut upalungaarsimasut pisortaannut taassumaluunniit taartaanut nalunaaruteqassalluni.

Kapitali 7

Peqqussutit il.il.

§ 31. Ikuallattoqarneranik, inunnik pigisanillu ajoqusertoqarneranik imaluunniit ajutoornernik ajunaarnersuarnillu pineqartunut annertuumik ulorianartorsiortitsisunik malugisaqartup erngerluni ulorianartorsiortut kalerrissavai, kiisalu annaassiniarnissamut upalungaarsimasut kalerrissallugit. Kiisalu pineqartup innejq annikillisinnaassavaa imaluunniit ulorianaateqarnera pinngitsoortinniassallugu.

§ 32. Ikuallattoqarnerani kikkulluunniit sapinngisaminnik ikiorsiisussaapput.

Imm. 2. Ikuallattoqarnerani najuuttoq annaassiniarnissamut upalungaarsimasut qinnuteqarneratigut annaassiniarnermut qatserinermullu suleqataasussaavoq.

Imm. 3. Imm. 1 aamma 2 naapertorlugit annaassiniarnermut qatserinermullu suleqataasooq sulinerminut atatillugu annaasaminut uppernarsarneqarsinnaasunut kommunimiit taarsiiffigineqarsinnaatitaavoq.

§ 33. Kikkulluunniit annaassiniarnissamut upalungaarsimasnit peqqussutigineqartunik malinnittussaapput.

Imm. 2. Kikkulluunniit annaassiniarnermut atatillugu assiaqutsersuutit naalattussaavaat, aammalu politiit annaassiniarnissamullu upalungaarsimasut peqqusinerisigut sumiiffik assiaqusigaq tassungaluunniit aqqusernit qimattussaallugit.

Imm. 3. Kikkulluunniit qimarnussisoqarnissaanik naalakkiisoqarnerani piffissaliussap iluani sumiiffik najugartik qimattussaavaat, aammalu katersuuffissatut inissiiffissatulluunniit toqqarneqartumut aqqusernit innersuunneqartut aqquutigalugit ingerlasussaallutik.

§ 34. Kinaluunniit annaassiniarnissamut upalungaarsimasunit qinnuigineqartilluni inissiamik najukkaminik ininilluunniit allanik qimarnunneqartunut navialisunulluunniit allanut atugassiusaavoq, sapinngisanilu naapertorlugu nerisaqartitsisussaalluni.

Imm. 2. Tamatumunnga ajunngitsorsiasaritinneqartussat Naalakkersuisunit aalajangersarneqassapput.

Kapitali 8

Pineqaatissiisarnermut aalajangersakkat

§ 35. § 31-mik, § 32, imm. 1-imik aamma § 33, imm. 2-mik unioqutitsisoq akiliisussanngortinneqarsinnaavoq.

Imm. 2. Taamatuttaaq § 14, imm. 1, § 25, imm. 2, § 26, § 32, imm. 2, § 33, § 34, imm. 1 naapertorlugit peqqussummik inerteqqummilluunniit naammassinninngitsoq akiliisussanngortinneqarsinnaavoq.

Imm. 3. Taamatuttaaq imm. 1-imik aamma 2-mik unioqutitsilluni § 25, imm. 1 naapertorlugu kommunalbestyrelsi akuersiteqqaarnagu suliffeqarfiup ingerlaneqarnerani allanngortiterinernik, alliliinernik ingerlatsinermilluunniit allannguinerinik annertuunik pilersitsisoq suliaqartorluunniit akiliisussanngortinneqarsinnaavoq.

Imm. 4. Naalakkersuisut peqqussut manna naapertorlugu maleruagassiornikkut, maleruagassani aalajangersakkanik unioqutitsinermi imaluunniit taakkunani peqqussutunik inerteqqutinilluunniit naammassinninnginnermi akiligassiinikkut pineqaatissiisutaasussanik aalajangersaasinnaapput.

Imm. 5. Ingerlatseqatigiiffiup, peqatigiiffiup, sullissiviup imminut pigisup assigisaataluunniit, suliffeqarfiup, Namminersorlutik Oqartussat, kommunip ataatsip imaluunniit kommunit suleqatigiiffiata unioqutitsinerani suliffeqarfik, Namminersorlutik Oqartussat, kommuni imaluunniit kommunip suleqatigiiffia akiliinissamut akisussaatinneqarsinnaavoq.

§ 36. Aammattaaq akiliisussanngortinneqarsinnaavoq

1) inuk, naleqquttumik mianersuussinissamut innermik, naneruutinik, ikitsisinik, arsakunik, akoorutissanik ikuallattoornissamut navianaatilinnik, aammalu ikuallattoorutaasinnaasunik ikummarsinnaasunilluunniit atuinngitsoq, imaluunniit inuk, inoqutigiinnut suliffeqarfimmulluunniit ilaasoq taamatut mianersuussinissamik nakkutiginninngitsoq, aamma

2) inuk, sanaartukkanik innaallagiamoortunik imaluunniit qaammaqquteqarfinnik,

kiassaateqarfinnik, nukissiuuteqarfinnik maskiinaqarfinnilluunniit ikuallattoorutaasinnaasunik ikummartitsisinnaasunilluunniit piginnittoq atuisorluunniit, atortut taamaattut isumannaatsumik pitsaassuseqanngikkaluartut atorunigit atortikkunigilluunniit.

Kapitali 9

Atulersitsinermut ikaarsaarnermullu aalajangersakkat

§ 37. Inatsisartut inatsisaat 1. juli 2010-mi atuutilerpoq, tamatumunngalu peqatigitillugu ikuallannaveersaartitsineq qatserinerlu pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 6, 30. oktober 1992-imeersoq atorunnaarsinneqarpoq.

Imm. 2. Nalunaarutit kaajallaasitallu il.il. ikuallannaveersaartitsineq qatserinerlu pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 6, 30. oktober 1992-imeersoq tunngavigalugu suliarineqarsimasut Inatsisartut inatsisaanni matumani aalajangersakkat naapertorlugit allanngortinneqarnissamik atorunnaarsinneqarnissamilluunniit tungaanut atuutissapput.

Imm. 3. Nalunaarutit il.il. ikuallattoornissamut inatsit nr. 513, 21. december 1979-imeersoq tunngavigalugu suliarineqarsimasut atorunnaarsinneqarnissamilluunniit tungaanut atuutissapput.

Namminersorlutik Oqartussat, ulloq xx 2009

Kuupik Kleist

/

Jens B. Frederiksen

Ilanngussaq 1

Immikkoortorta qarfinni upalungaarsimanermut akisussaaffik

Immikkoortorta qarfinni upalungaarsimanermut akisussaaffimmi Kalaallit Nunaanni upalungaarsimanermut inatsit pillugu nassuiaat, Naalakkersuisunut siulittaasup statsministerillu akornanni isumaqatigiissuteqartoqarnera malillugu suleqatigiissitamit upalungaarsimanerup tamarmiusup ataqatigiinneranik naliliisussamit suliarineqartoq tunngavigineqarpoq. Illersornissamut Ministeriaqarfik, Statsministeriaqarfik, Namminersorlutik Oqartussat, Aningaasqarnermut Ministeriaqarfik, Inatsisinik atortitsinermut Ministeriaqarfik aamma Danmarkimi Upalungaarsimanermut Aqutsisoqarfik suleqatigiissitami ilaasortaataqarput.

1. Kalaallit Nunaanni oqartussaasut:

Politiit nunami SAR-imut atatillugu suliaasa annaassiniarnissamut upalungaarsimasut suliaasaannut killilerneqarnerinut tunngatillugu ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq, assersuutigalugu nakkarnikkut angallannermiluunniit ajutoornerni kiggigussimasunik peersiniarneq SAR-imut tunngatillugu suliaasaanngimmat. Taanna kalaallit oqartussaasuisa akisussaaffiinut ilaassaaavoq.

Ikuallattoornissamut annaassiniarnissamullu akisussaasut

Kalaallit Nunaanni ikuallattoqarnerani pinaveersaartitsineq akiuiniarnerlu Namminersorlutik Oqartussat oqartussaaffiisa ataanniippoq. Tamatumunnga atatillugu annaassiniarnermi suliasat ilaat aamma Namminersorlutik Oqartussat oqartussaaffiisa ataanniipput, tak. matuma kinguliani allaaserineqartut.

Innaallagiasq, imeq kiassarnerlu, qatserisartoqarneq, umiarsualiviit, aqqusernit, nalunaarasuar-taatitigut attaveqatigiinneq il.il. pillugit Kalaallit Nunaannut inatsimmi nr. 943-mi, 23. december 1986-imeersumi (matuma kinguliani GTO-mut inatsimmik taagorneqartumi) § 2-p atulerneratigut Namminersornerullutik Oqartussanut inatsimmi § 5 naapertorlugu Kalaallit Nunaanni ikuallattoornissamik pinaveersaartitsinermut akiuiniarnermullu akisussaaffik Namminersornerullutik Oqartussat tiguaat.

Ikuallattoornissamut annaassiniarnissamullu upalungaarsimasut inissiigallartarnermut isumasuinermullu upalungaarsimanermut suliaasaannut killissat eqqarsaatigalugit ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq, qatserinermut atatillugu inuit qimarnussat navialisulluunniit inissikkallar-neqarnissaat immaqalu isumassorneqarnissaat pisariaqartinneqarsinnaammat. Kalaallit Nunaanni kommuninut apeqquutillineq tunngavigalugu inissiigallartarnerit, isumassuinerit, inisseeq-qinnerusinnaasullu inunnik isumaginnittoqarfimmit suliarineqartussatut isumaqarfiginarput.

Inissiigallartarnermi isumassuinermilu suliaasat Kalaallit Nunaanni upalungaarsimanermut inatsisissaq naapertorlugu upalungaarsimanermut suliaasatut isumagineqalernissaa Namminersorlutik Oqartussat kissaatigigaat sulinerup nalaani ilisimatitsissutigineqarpoq, aamma tak. tamanna pillugu immikkoortoq 4.13.

3 s̆milinut killeqarfiup iluani imaani avatangiisit aamma nunami avatangiisinik annaassiniartarneq

Avatangiisinut upalungaarsimasut nunami aammalu 3 s̆milinut killeqarfiup iluani uuliaarluertoqarneratigut akuutissanillu ajutoortoqarneratigut tassanngaannartumik mingutsitsisoqarnerani akiuiniarnissaq suliaasaraat.

Inatsisitigut tunngavigineqartut

3 smilimik killeqarfiup iluani sinerissamut qanittumi uuliaarluertoqarneratigut akuutissanillu mingutsitsisoqarnerani akiuiniarnissaq Namminersorlutik Oqartussanit akisussaaffigineqarpoq, tak. inatsit nr. 850, 21. december 1998-imeersoq, kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqartoq, tak. immami avatangiisit illersorneqarnissaat pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 4, 3. november 1994-imeersoq, inatsisartut peqqussutaatigut nr. 3-kkut, 6. juni 1997-imeersukkut aamma Inatsisartut peqqussutaatigut nr. 2-kkut, 21. maj 2004-meersukkut allannguuteqartinneqartoq.

Akisussaasoq pingaarneq sullissinermilu akisussaaffik

Namminersorlutik Oqartussani Nunap iluani pissutsinut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik pingaarnertut akisussaasuvoq, tassungalu 3 smilimut killeqarfiup iluani immami nunamilu avatangiisinik annaassiniartarnermut inatsisitigut oqarsinnaatitaaffik ilaavoq.

Kommunini qatserisartoqarfiit Kalaallit Nunaanni Kommunit Kattuffiata (KANUKOKA) aamma Kalaallit Nunaannut Ministeriaqarfiup akornanni suleqatigiinnissamik isumaqatigiisut 1986-imeersoq tunngavigalugu, Kalaallit Nunaanni umiarsualivinni imartanilu sinerissamut qanittuni uuliaarluertoqarnerani akiuiniarnissamut upalungaarsimanerup ingerlanneqarneranut atatillugu, Kalaallit Nunaanni kommunit suliassaannut tunngatillugu sullissinermi suliassat isumagisarpaat.

Avatangiisini mingutsitsinermi akiuiniarneq Namminersorlutik Oqartussat akisussaaffigaat. Nunami avatangiisini mingutsitsinermik akiuiniarneq avatangiisini pissutsit il.il. pillugit Kalaallit Nunaannut inatsit nr. 850, 21. december 1988-imeersoq, tak. avatangiisinik illersuineq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 12, 22. december 1988-imeersoq, naapertorlugu isumagineqarpoq. Suliassaqarfik Namminersornerullutik Oqartussanut inatsimmi § 5 naapertorlugu tiguneqarpoq.

Peqqinnissamut upalungaarsimaneq

Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfik ajunaarnersuaqartillugu nakorsaanissamut upalungaarsimanermi sullissisussatut akisussaasuvoq. Ajunaarnersuaqartillugu nakorsaanissaq eqqarsaatigalugu mittarfiit aaqqissuusaanikkut peqqinnissaqarfiup ataaniittarput.

Inatsisitigut tunngavigineqartut

Peqqinnissamut upalungaarsimaneq 1. januar 1992-imi Namminersorlutik Oqartussanit susasaqarfigineqalerluni nuunneqarpoq, tak. Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfik pillugu inatsit nr. 369, 6. juni 1991-iimeersoq, tassanilu Namminersornerullutik Oqartussat pillugit inatsimmi § 5 innersuunneqarpoq.

Akisussaasoq pingaarneq sullissinermilu akisussaaffik

Namminersorlutik Oqartussat peqqinnissaqarfirmut pingaarnertut akisussaasuvoq, tassungalu napparsimmaviit upalungaarsimanerat, nakorsaatilik upalungaarsimaneq aamma Peqqinnissakkut Nakkutilliisoqarfik ilaapput, napparsimmaveqarfinniillu napparsimmaviit sullissinissamut upalungaarsimanerat isumagineqarpoq.

Killissarititaasunut apeqqutit

Peqqinnissamut upalungaarsimanerup SAR-imut upalungaarsimanermit killilerneqarneranut tunngatillugu ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq, ukioq kaajallallugu najugaqarfiit (illoqarfiit

nunaqarfiillu il.il.) avataanni napparsimasunik ajoqusersimasunillu napparsimmavinnut assartuinnermut apeqqut taamani Peqqinnissamut Pisortaqarfiusimasup aamma Kalaallit Nunaanni politimesterip akornanni isumaqatigiissummi, 2006-iumi marsimeersumi, immikkoortoq 4.2 naapertorlugu isumagineqartarmat. Umiarsuarmit imaaniittumit napparsimasunik assartuisar-neq, SAR-imut tunngatillugu suliassatut isumagineqartartoq tassani pineqanngilaq. Napparsimmavinni upalungaarsimanermi qaqqani imaluunniit umiarsualivinni sumiiffimmit ilisima-neqartumit ajoqusersimasunik annaassiniartarnermi assartuisarnermilu arlalitsigut kommunit qatserisartui ikiuuttarput.

Piffissap sorsuffiunngitsup taamatullu sorsuffiusup nalaani peqqinnissamut upalungaarsima-neq matuma kingorna Namminersorlutik Oqartussanit isumagineqartussaassaaq, piffissap sorsuffiusup nalaani upalungaarsimaneq immikkoortortaqarfinni akisussaaffinnut tunngaviu-sut malillugit piffissamut sorsuffiunngitsumut ilaammat.

Peqqinnissaqarfik

Peqqinnissaqarfik, napparsimmaviit upalungaarsimanerannik, nakorsaatinut upalungaarsima-nermik, immikkoortumi pingaarnermi peqqinnissamut upalungaarsimanermik, ajunaarnersua-qartillugu nakorsaatinik upalungaarsimanermik aamma Peqqissutsikkut Nakkutilliisoqarfim-mik ilaqartinneqartoq Inatsisartut peqqussutaanni nr. 3-mi, 23. maj 2003-meersumi aamma nr. 15-imi, 6. november 1997-imeersumi maleruagassiuunneqarpoq.

2006-imi novembarimi Peqqissutsikkut Nakkutilliisoqarfik nunarsuarimi nualluummik tuni-luuttoqalernissaanut upalungaarsimanissamut pilersaarummik suliaqarpoq, aammalu nunap iluani suliniutissanik peqqinnissamullu upalungaarsimanermi pilersaarusiornissamut killissa-nik maanna eqqarsaatersuuteqartoqartoq, suleqatigiissitap 2007-imi marsimi pilersinneqartup, peqqinnissaqarfimmi ajunaarnersuaqartoqarnissaanut upalungaarsimanissamik suliaqartussap nalunaarutigaa. Peqqinnissamut upalungaarsimanerup pilersaarusiorneqarnera suliaqarfiup ingerlanneqarneranut ilaatinneqarpoq.

Pilersuinermi upalungaarsimaneq

Inatsisitigut tunngavigineqartut

1986-imi pilersuinnermut (uuliamut, innaallagissamut, kiassarnermut imermullu) Namminer-sornerullutik Oqartussanut inatsimmi § 5 aamma pilersuinnermut, angallannermut allakkeri-nermullu il.il. Kalaallit Nunaannut inatsit nr. 469, 6. november 1985-imeersoq, innaallagis-samut, imermut, qatserisartoqarnermut, umiarsualivinnut, aqqusinernut, nalunaarasuartaatiti-gut attaveqatigiinnermut il.il. (GRO-mut inatsit) aamma erngup nukinganik isumalluutit pillugit Kalaallit Nunaannut inatsit nr. 1075, 22. december 1993-imeersoq naapertorlugit aki-sussaaffik Namminersorlutik Oqartussat tiguaat.

Akisussaasoq pingaarneq sullissinermilu akisussaaffik

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat isumannaallisaanermut suliniutissatut aala-jangersakkat suliffeqarfinnit nukimmik pilersuinnermik suliaqartunit malinneqarnissaanut tamatumalu nakkutigineqarnissaanut pingaarnertut akisussaasuupput. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat imeqarnermut pingaarnertut akisussaasuupput.

Inissiigallartarney isumassuisarnerlu

Akisussaasoq pingaarneq sullissinermilu akisussaaffik

Kalaallit Nunaanni Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisut pingaarnertut akisu-sasuupput, aammalu Kalaallit Nunaanni kommunit sullissinermik akisussaasutut isigineqar-tariaqarput.

2. Naalagaaffimmi oqartussaasut:

Ujaasisarneq annaassiniartarnerlu (SAR)

Danmark imarsiorneq silaannakkullu angallanneq pillugu nunat tamat akornanni isumaqatigiissutinik atsioqataasut ujaasisarnermik annaassiniartarnermillu aaqqissuussinissamik pi-sussaaffeqarpoq. Ujaasisarnerit annaassiniartarnerillu (Search and Rescue - SAR) tassaapput, sullissinerit, navialisut sumiissusersiniarlugit annaanniarlugillu imaatigut, silaannakkut nunakkullu ingerlanneqartat.

SAR-imut pi-sussaaffik Naalagaaffiup isumagisassaraa, ilaatigut imaatigut ujarlertarneq annaassiniartarnerlu pillugit nunat tamat akornanni isumaqatigiissummi 27. april 1979-imeersumi (IMO) aamma SOLAS-imut isumaqatigiissummi (Convention on Safety of Lives at Sea) 1974-imeersumi, ilaatigullu the Convention on International Civil Aviation-imut (ICAO) 7. december 1944-meersumut International Standards and Recommended Practices Search and Rescue, Annex 12-imi (naqitat arfinilissaat – 1975-imi marsimi) aalajangersaaffigineqartoq. Danmark – aammattaq Savalimmiunut Kalaallillu Nunaannut tunngatillugu – Annex 12, IMO-mut isumaqatigiisut aamma SOLAS-imut isumaqatigiisut aqutigalugit ICAO-imut isumaqatigiisummut ilanngussimavoq. Isumaqatigiisutit ilaatigut annaassiniartarnerit sullissinernilu suleriaatsit pillugit nunat tamat akornanni aaqqissuussinissamut suleqatigiinnissamullu maleruagassanik imaqrput.

Pisussaaffiit imaani isumannaallisaaneq pillugu inatsimmi, tak. inatsimmik nalunaarut nr. 627, 26. juli 2002-meersoq, kunngip peqqussutaatigut nr. 607-ikkut, 25. juni 2001-imeersukkut aamma silaannakkut angallanneq pillugu inatsisikkut, tak. inatsimmik nalunaarut nr. 1484, 19. december 2005-imeersoq, inatsimmi § 158, imm. 1 naapertorlugu Kalaallit Nunaanni inatsisit immikkut ittut atuunnerisigut sakkutinnerulersinneqarsimalluni taamaallaat Kalaallit Nunaannut atuutsinneqartoq, atuutsinneqalerput.

Politimesterip ullormoortumik peqqussutaani VI nr. 1-imi, 1. oktober 1994-imeersumi politiit Kalaallit Nunaanni SAR-imut atatillugu suliassanik isumaginninnissaat nassuiarneqarpoq. Politiit Danmarkimi Kalaallilluunniit Nunaanni SAR-imut tunngatillugu suliassaat inatsisitigut maleruagassani aalajangersarneqarsimanngillat. Politiit SAR-imut tunngatillugu suliassaat, kalaallit eqqartuussisaaseq pillugu inatsisaanni kapitali 1-imi § 17-imi inatsisitigut pingaarnernik tunngavissiorneqarput.

Kalaallit Nunaanni SAR-ip aaqqissuussaanera quppersakkami “Kalaallit Nunaanni ujaasisarnerit annaassiniartarnerillu, SAR – Kalaallit Nunaat”-ni (SAR-imut quppersagaq) nassuiarneqarput. SAR – Kalaallit Nunaat Kangilinnguani imaatigut annaassiniartartut, Kangerlussuarmi timmisartukkut annaassiniartartut (RCC Sønderstrøm) aamma Kalaallit Nunaanni Politimesterip suliaraat.

Killissarititaasunut apeqqutit

Imaatigut timmisartumiillu annaassiniartarnermi suliassat killilersuineri ajornartorsiorfiussaanngikkaluartut, pingaartumik politiit nunami ujaasisarneri annaassiniartarnernilu suliassaat SAR-imut suliassat annaassiniartarnerit allanut killilerneqarnissaannut isumaliuteqarnissamut tunngaviliipput. Politiit najukkat imartaanni sullissisarneri IMO-mut isumaqatigiissummi SAR-imut suliassanut ilaatinneqarput. Tassani Kalaallit Nunaanni timmisartut qulimi-guullit upalungaarsimatinneqarnerat pillugu nalunaarusiami, 2000-imi februaarimeersumi kapitali 5 sukumiinerusumik innersuussutigineqarpoq. Kisianni umiarsualivinni inunnik an-

naassiniartarnerit SAR-imi suliassatut isigineqanngillat, peqqinnissaqarfiulli suliassaatur isigineqarlutik.

Politiit SAR-imut tunngatillugu suliassaasa peqqinnissaqarfiup upalungaarsimaneranut killilernerqarnerannut tunngatillugu ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq, ujaasisarnerit annaassiniartarnerillu taamaattut isumaqatigiissutini pisussaaffinnut ilaanngimmata. SAR – Kalaallit Nunaat-ni aamma politimesterip ullormoortumik peqqussutaani, 1. oktober 1994-imeersumi allassimavoq, politiit Kalaallit Nunaanni SAR-imut tunngatillugu suliassaatur pingaartumik ujaasinernut annaassiniartarnernullu, immaqaluunniit ujaasinerinnarnut tunngasuusartut. Inunnik ajoqusersimasunik napparsimasunilluunniit nunamiittunik annaassiniartarnerit, ajoqusersimasup napparsimasulluunniit sumiiffia ilisimaneqartillugu tamanna politiit suliassaannut ilatineneqanngilaq, suliassaatur taamaattoq napparsimasumik assartuinertut/aallernertut isigineqartussaammat, taamaattumillu Kalaallit Nunaanni napparsimmaveqarfiup/ambulanceqarnerup suliassaralugu.

2006-imi inunnik napparsimasunik ajoqusersimasunilluunniit, aammalu ukioq kaajallallugu najugaqarfiit avataanniittunik nakorsamit passunneqarnissamik pisariaqartitsisunik nuussisarneq assartuisarnerlu pillugu Kalaallit Nunaanni Politimesteri aamma Peqqissutsimut Pisortaqarfik akunnerminni isumaqatigiissuteqarput. Inuit Kalaallit Nunaanni sumiiffimmi ilisimaneqartumiitillugit Peqqissutsimut Pisortaqarfik, taamaalillunilu najukkani napparsimmaviit inunnik taaneqartunik assartuinernut aallernernulluunniit qanorluunniit ittunut akisussaasuusatur isumaqatigiissummi tassani aalajangersarneqarpoq.

Taamaattorli politiit ujaasinerminni inummik ajoqusersimasumik napparsimasumilluunniit nassaartillutik, pineqartoq ukioq kaajallallugu najugaqarfiusumut, imaluunniit sumiiffimmut isumaqatigiissummi taaneqarsimasumut qaninnerpaamut assartussallugu pisussaapput. Politiilli taamatut assartuinissamut pisussaaffeqarneranni, assartuinerup taamaattup ajoqusersimasumut, taamatullu politiini sulisunut isumannaatsumik illersorsinnaasumillu ingerlanneqarsinnaanissaa piumasarineqarpoq. Politiini sulisut assartuut najuuttoq atorlugu taamatut assartuinissaq isumannaatsumik illersorsinnaasumillu ingerlanneqarsinnaanngitsoq naliliippata, peqqinnissaqarfimmi oqartussaasut pisussaapput assartuut naleqquttoq atorlugu napparsimasumik, pisumi tassani politiit ujaasinerannut atatillugu nassaarineqarsimanini tunngavigalugu sumiiffimmi ilisimaneqartumiittumik aallissallutik.

Qinngornernut ulorianartunut upalungaarsimaneq

Naalagaaffimmi oqartussaasuni Upalungaarsimanermit Aqutsisoqarfik qinngornernut ulorianartunut upalungaarsimanermit akisussaasuvoq. Danskite upalungaarsimanermit inatsisaanni § 5, imm. 2, sanaartukkani qinngornermik ulorianartumik suliagarfiusuni ajutoortoqartillugu illersornissamut ministerip annaassiniarnissamut upalungaarsimasut aaqqissuussaanerannut il.il. maleruagassanik aalajangersaasinnaaneranut tunngavissanik imaqarpoq, aammalu § 33, imm. 3 sanaartukkani qinngornermik ulorianartumik suliagarfiusuni ajutoortoqartillugu sunniutissat akiorniarlugit suliniutissanut aallartinneqartussanut illersornissamut ministerip maleruagassanik aalajangersaanissamut piginnaatinneqarnissaanut inatsisitigut tunngavissanik imaqarluni.

Akisussaasoq pingarneq sullissinermilu akisussaaffik

Kalaallit Nunaanni qinngornernut ulorianartunut upalungaarsimaneq naalagaaffiup isumagissasaraa, tassungalu Illersornissamut Ministeriaqarfik akisussaasuvoq. Upalungaarsimanermit aqutsisoqarfik sullissinerni pingaarnertut akisussaasuvoq, aammalu immikkoortuni akisussaasuusuni oqartussaasut qinngornernut ulorianartunut upalungaarsimanermit tunngatillu-

gu suliassaannik ataqatigiissaarisuulluni.

Mittarfinni ikuallattunik qatserisarneq

Pisortat mittarfiutaanni, inuussutissarsiutigalugu ilaasunik timmisartut, aallarnermi annerpaamik 10 tonsinik oqimaannerusunilluunniit useqarnissamut akuerisaasut, imaluunniit ilaasunut issiavinnik 20-nik amerlanerusunilluunniit peqartut atorlugit assartuinnermut atorneqartuni, qatserisartoqarnermik annaassiniartarnermillu pilersitsisoqartussaavoq.

Inatsisitigut tunngavigineqartut

Mittarfinni qatserisarnermut annaassiniartarnermillu immaqalu imaatigut annaassiniartarnermut maleruagassat, silaannakkut angallassinermut inatsit (inatsit pillugu nalunaarut nr. 1484, 19. december 2005-imeersoq) naapertorlugu suliarineqarsimasut, Statens Lufthavnsvæsenimi "Qatserinnermut annaassiniartarnermillu aalajangersakkat"-ni (BL 3-9), aammattaaq Kalaallit Nunaanni mittarfinnut atuutsinneqartuni aalajangersarneqarput.

Akisussaasoq pingaarneq sullissinermilu akisussaaffik

Assartuinnermut Nukissiuuteqarnermillu Ministeriaqarfik aamma Statens Luftfartsvæsen pingaarnertut akisussaasuupput.

Mittarfinni ikuallattunik qatserisarneq

Mittarfinni ikuallattunik qatserisarneq qatserinnermut annaassiniartarnermillu aalajangersakkat pillugit BL 3-9-mi, aammattaaq Kalaallit Nunaanni mittarfinnut atuutsinneqartumi maleruagassiuunneqarpoq, akuersissummillu pigisaqartut pilersaarusiortarnermi sullissinermilu akisussaasuupput. Mittarfinni ataasiakkaani qatserinnermik annaassiniarnermillu pilersaarusiortarnerit mittarfinni upalungaarsimanermi qitiusumik inissisimapput suliassanullu ilaallutik, tak. silaannakkut angallassineq pillugu inatsisip nalunaarutigineqarnera nr. 1484, 19. december 2005-imeersoq. Taamaalilluni upalungaarsimanermik pilersaarusiorneq sullissinnermut akisussaaffittulli akuersissutinik pigisaqartut mittarfinnik ingerlatsinerinut ilaatinneqarpoq.

3 sømilinik killeqarfiup avataani immami avatangiisit

Imartap killeqarfiata avataani, taassumalu ataani aningaasarsiornikkut killeqarfik immikkut ittoq danskit oqartussaasuisa oqartussaaffiisa ataanniipput; tassalu inatsisilerinnermut tunngatillugu avatangiisinut ministeri, aammalu sullissinermi oqartussanermut tunngatillugu illersornissamut ministeri akisussaasuullutik, tak. immami avatangiisinik illersuinnermut inatsisip Kalaallit Nunaannut atuuttussanngortinneqarnera pillugu peqqussut nr. 1035, 22. oktober 2004-meersoq.

Immami avatangiisinut upalungaarsimasut 3 sømilinut killeqarfiup avataani uuliaarluertoqarnerani akuutissanillu ajutoornermi tassanngaannartumik mingutsitsisoqarnerani akiuiniarnissaq suliassaraat.

Inatsisitigut tunngavigineqartut

Kalaallit Nunaata imartaanut killeqarfiup avataani imartami avatangiisinik nakkutilliineq inatsisinillu atortitsineq, kiisalu mingutsitsinissamut akiuiniarneq immami avatangiisit illersorneqarnissaat pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutsinneqalernera pillugu kunngip peqqusutaani nr. 1035-mi, 22. oktober 2004-meersumi maleruagassiuunneqarpoq. Peqqussummi § 3 naapertorlugu peqqussut "Kalaallit Nunaata imartaanut killeqarfiup avataani immamut, taassumalu ataani aningaasarsiornikkut killeqarfimmu immikkoortumut (EEZ)" atuuppoq. Tassanissaq immami avatangiisinik illersuinissaq pillugu inatsit naapertorlugu suliassanik pisinnaatitaaffinnillu Forsvarskommando-mut suliakkiineq pillugu nalunaarut nr. 992, 6. november

2000-imeersoq innersuussutigineqarpoq.

Akisussaasoq pingaarneq sullissinermilu akisussaaffik

Avatangiisinut Ministeriaqarfik imartani avatangiisinut tunngatillugu pingaarnertut akisussaa-suuvoq. Illersornissamut Ministeriaqarfik immami avatangiisinik nakkutilliinermut atatillugu sullissinermi akisussaasuuvoq, taamatullu aamma Illersornissamut Ministeriaqarfik Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisut oqartussaasullu allat, illersornissamut ministerimit tamatumunnga piginnaatinneqartut suleqatigalugit, Kalaallit Nunaata imartaanut killeqarfiup avataani im-mami uuliaarluertoqarneratigut akuutissanillu mingutsitsinermik akiuiniarnissaq isumaginnit-tuuvoq.

Grønlands Kommando (GLK) Kalaallit Nunaanni avatangiisinik nakkutilliinermi ulluinnarni suliassanik tamanik isumaginnittuuvoq, tassanissaq takuuk Kalaallit Nunaanni imartat sine-rissamut qanittut avataanni mingutsitsinernik mingutsitsiviusumillu ajutoornernik akiuiniar-nermut upalungaarsimanissamut GLK-p pilersaarutaa 2007-imi marsimeersoq. Grønlands Kommando Kalaallit Nunaanni EEZ-p iluani imaatigut angallannikkut pissutsini ajutoorfiu-sinnaasunik misissueqqissaarnermik aallartitsisimavoq.

3. Akisussaaffeqarfiit Namminersorlutik Oqartussat Naalagaaffimmilu oqartussaasut akornanni agguarneqartut:

Inuussutissalerinermi upalungaarsimaneq

Inuussutissanik nioqquteqarnermut akisussaaffik Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqar-tussanit aamma Ilaqutariinnermut Atuisunullu Ministeriaqarfimmit avitaavoq.

Ilaqutariinnermut Atuisunullu Ministeriaqarfik uumasunik nioqqutissiornermut maleruagas-siuussinermut nakkutilliinermullu akisussaasuuvoq, taakkunungalu aalisakkat nunap avataa-nut tunisassatut tunisassiarineqartut ilaapput, tak. inuussutissanik nioqqutissiorneq il.il. pillu-gu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutsinneqalernera pillugu peqqussut nr. 523, 8. juni 2004-meersoq.

Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfik pillugu inatsit nr. 369m 6. juni 1991-imeersoq naaper-torlugu nunap iluani tuiniagassatut inuussutissanik tunisassiornermut kiisalu inuussutissanik uumasunit pisuunngitsunik avammut tuniniagaqarnermut maleruagassiornissamut nakkutilli-i-nissamullu akisussaaffik Namminersorlutik Oqartussanit tiguneqarpoq. Suliassaqarfik inuus-sutissalerinermik suliaqarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 17-imi, 28. oktober 1993-imeersumi, Inatsisartut peqqussutaanni nr. 7-imi, 2. maj 1996-imeersumi aamma Nam-minersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 21-mi, 27. juli 1998-imeersumi malerua-gassiuunneqarpoq.

Akisussaasoq pingaarneq sullissinermilu akisussaaffik

Namminersorlutik Oqartussani Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoqarfik suliassaqarfinnut, Namminersorlutik Oqartussanit maleruagassiuunneqarsimasunut pingaar-nertut akisussaasuuvoq. Ilaqutariinnermut Atuisunullu Ministeriaqarfik suliassaqarfinnut mi-nisteriaqarfimmit maleruagassiuunneqarsimasunut akisussaasuuvoq.

Naalakkersuisoqarfik, Inuussutissanik nioqquteqarnermut aqutsisoqarfik nersutillu nakorsaat Namminersorlutik Oqartussanit atorfinitsinneqarsimasut sullissinermi akisussaasutut inissisi-mapput.

Nersutit nakorsaasa upalungaarsimanerat

Inatsisitigut tunngavigineqartut

Suliassaqarfimmut akisussaaffik Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat aamma Ilaqutariinnermut Atuisunullu Ministeriaqarfiup akornanni avitaavoq.

Ilaqutariinnermut Atuisunullu Ministeriaqarfimmi Inuussutissalerinnermut Aqutsisoqarfimmi uumasuutit nappaataannik tuniluuttunik nakkutilliineq akiuiniarnerlu, kiisalu nersutit nakorsaasa sulinerannik nakkutilliineq aammalu nersutit nakorsaasa pisinnaatitaaffii pisussaaffiilu nakkutigineqarput. Suliassaqarfik inuussutissanik nioqquteqarneq pillugu inatsisip Kalaallit Nunaanni atuutsinneqalernera pillugu peqqussut nr. 523-mi, 8. juni 2004-meersumi malerua-gassiorneqarpoq.

Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfik pillugu inatsit nr. 369, 6. juni 1991-imeersoq naapertorlugu uumasut nappaataannik, taakkunungalu perlerorneq ilanngullugu nakkutilliinnermut akiuiniarnermullu akisussaaffik Namminersorlutik Oqartussanit tiguneqarsimavoq. Suliassa-qarfik perlerornermik akiuiniarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 17-imi, 28. oktober 1993-imeersumi, Inatsisartut peqqussutaanni nr. 7-imi, 2. maj 1996-imeersumi aamma Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 22-mi, 17. september 1997-imeersumi maleruagassiuunneqarpoq.

Akisussaasoq pingaarneq sullissinermilu akisussaaffik

Ilaqutariinnermut Atuisunullu Ministeriaqarfik suliassaqarfimmi, ministeriaqarfiup malerua-gassiorsimasaanni pingaarnertut akisussaasuvoq. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussani Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinullu Ilinniartitaaner-nut Naalakkersuisoqarfiup suliassaqarfiit, Namminersorlutik Oqartussanit maleruagassiuun-neqarsimasut pingaarnertut akisussaaffigineqarput.

Aatsitassarsiornermi upalungaarsimaneq

Inatsisitigut tunngavigineqartut

Danskit naalakkersuisui aamma Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisut 1998-imi aatsitassanik ingerlatsinerup Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanut nuunneqarnissaa pillugu isumaqatigiissuteqarput, taannalu Kalaallit Nunaanni aatsitassanut sakkussiassanut inatsisip allanngortinneqarnissaanik inatsisikkut nr. 317-ikkut, 3. juni 1998-imeersukkut (aatsitassanut inatsit), immami avatangiisit illersorneqarnissaat pillugu inatsisikkut aamma nunap toqqavianut inatsisikkut (aatsitassanik ingerlatsinerup Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussanut nuunneqarnera) atulersinneqarpoq.

Isumaqatigiissummi tassani akisussaaffiit agguarneqarnissaat aammalu Kalaallit Nunaanni aatsitassat sakkussiassat pillugit inatsimmut nalunaarut nr. 368, 18. juni 1998-imeersoq naapertorlugu aatsitassalerinnermi ataatsimut aalajangiisinnaatitaaneq aalajangersarneqarput, tamatumalu kingorna Assartuinnermut Nukissiuuteqarnermullu Ministeriaqarfiup aatsitassanik ujarlernerinnermut atuinnermullu inatsisinut aammalu inatsisitigut peqqussutit suliarineqartarnerinut oqartussaasunngorpoq. Namminersorlutik Oqartussani Aatsitassanut Pisortaqarfiup aatsitassanut peqqussummi atuuttumi killiliussat iluanni aatsitassanik sakkussiassanik aqutsineq, Namminersornerullutik Oqartussat pillugit inatsimmi § 8-mi aamma aatsitassanut inatsimmi maleruagassanut killiliussanik tunngaveqartoq tiguaa. Aatsitassanut aaqqissuussinermi immikkut ittumi tassani aamma Kalaallit Nunaanni aatsitassanik sakkussiassanik misissueqqaarnerit, misissuinerit atuinerillu pillugit Danmarkip aamma Kalaallit Nunaata akornanni ataatsimut aalajangiisinnaatitaaneq aalajangersarneqarpoq.

Akisussaasoq pingaarneq sullissinermilu akisussaaffik

Aatsitassanut suliassa qarfirmi politikikkut akisussaaffik danskit kalaallillu ataatsimut suliassa qarfigaat Kalaallit Nunaanni aatsitassanut aaqquussinermi aalajangersarneqarpoq, taamaattumillu danskit naalakkersuisuisa aamma Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisut ataatsimoorlutik aatsitassanik suliassa qarfirmi pingaarnertut akisussaasuupput.

Killissarititaasunut apeqqutit

Sullissinermi suliassat akuersissutinik pigisaqartut avatangiisinik suliassa qarfirmi upalungaarsimasut allat suleqatigalugit isumagisaraat.

Nalunaarasuartaateqarnermi upalungaarsimaneq

Inatsisitigut tunngavigineqartut

GTO-mut inatsimmi § 8 aamma nalunaarasuartaatitigut attaveqaqatigiittarneq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsit nr. 1089, 29. december 1997-imeersoq naapertorlugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarasuartaateqarnermi inatsisiliortutut oqartussaasutullu suliassanik isumaginnittuupput.

Ilisimatusarnermut, Teknologii-mut Ineriartortitsinermullu Ministeria qarfik radiut atorlugit imaani ajunaalerner-mi isumannaallisaanermilu sullissinernut, aammalu radiofrekvensit atugassiissutigineqartunut inatsisiliortutut oqartussaasutullu suliassanik isumaginnittuupput.

Akisussaasoq pingaarneq sullissinermilu akisussaaffik

Namminersorlutik Oqartussat nalunaarasuartaateqarnermi upalungaarsimanermi suliassanut tiguneqarsimasunut pingaarnertut akisussaasuupput, kiisalu Ilisimatusarnermut, Teknologii-mut Ineriartortitsinermullu Ministeria qarfiup radiut atorlugit imaani ajunaalerner-mi isumannaallisaanermilu sullissinerit, aammalu radiofrekvensit atugassiissutigineqartut pingaarnertut akisussaaffigaat. Pisortaqarfik aamma IT-mut Nalunaarasuartaateqarnermullu Aqutsisoqarfiup nalunaarasuartaatitigut sullissisut, kiisalu radiofrekvensinik atuisut nakkutigisaraat.